

Zakonodaja na področju ravnanja z odpadki

11. posvet Sekcije za okolje in energijo
pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine
Trajnostni razvoj in krožno gospodarstvo

mag. Tanja Bolte

**direktorica Direktorata za okolje
pri Ministrstvu za okolje in prostor**

Otočec, 30. 5. 2019

Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov

- ❖ določitev vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet javne službe zbiranja KO
- ❖ izjeme pri zbiranju komunalnih odpadkov v humanitarne namene (odpadne plastenke, odpadni papir)
- ❖ komunalni odpadki, ki nastajajo pri dejavnosti, možna oddaja zbiralcem, predelovalcem (papir, kovine)

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

- ❖ registracija vseh proizvajalcev (embalerjev, pridobiteljev) embalaže v 2018 in poročanje v 2019
 - ❖ Prenos direktive za zmanjšanje potrošnje lahkih nosilnih plastičnih vrečk z ukrepom da so plačljive
 - ❖ Redakcijski popravki
- Uskladitev z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov glede zbirnih centrov

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže

- ❖ Zaradi obveznosti poročanja (vrečke) se na novo ureja vodenje evidence o dajanju embalaže v promet, v okviru katere bodo morali proizvajalci in pridobitelji plastičnih nosilnih vrečk voditi predpisane podatke.

Uredba o prenehanju veljavnosti Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja izrabljenih motornih vozil

- ❖ ukinja se veljavnost Uredbe, dajatev je bila uvedena za financiranje javne službe, z uvedbo sistema ROP in ukinitvijo GJS je finančno breme za ravnanje z IV na proizvajalcu, od vzpostavitve ROP je bila dajatev 0.

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata

- ❖ vsebinske uskladitve/zaostritve-ukrepi za zmanjšanje smradu, poenostavitve za analizo tal za uporabnika, v kolikor uporablja proizvod ter
- ❖ redakcijski popravki

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odlagališčih odpadkov

- ❖ pravna podlaga za spremembo dovoljenja po uradni dolžnosti (že za zaprta odlagališča)
- ❖ določba za učinkovitejšo inšpekcijsko ukrepanje v primeru, da upravljavec odlagališča ne odda vloge za OVD (odlagališča v zapiranju in zaprta).

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odpadni električni in elektronski opremi

❖ pilot EK

❖ pomanjkljivosti v niansah pri prenosu
Direktive

Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja OEEO

- ❖ spremenjen način poročanja dane EEO na trg-namesto 10 razredov OEEO jih bo 6

Uredba o odpadnih nagrobnih svečah

- ❖ določa pravila ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami, zato da se zagotovi njihovo ločeno zbiranje od drugih komunalnih odpadkov, vključno z ločeno zbranimi frakcijami komunalnih odpadkov, ter recikliranje in drugi načini obdelave
- ❖ Prejšnja Uredba o ravnanju z ONS je bila sprejeta leta 2008 in je bila potrebna prenove zaradi jasne določitve obveznosti posameznih akterjev v sistemu ROP za ONS, in sicer za proizvajalce, zbiralce, predelovalce in sheme, spremenjena je metodologija za izračun deležev pobiranja
- ❖ pri izračunu obveznosti pobiranja v deležih se upošteva tudi masa elektronskih in parafinskih sveč posebej
- ❖ uvedli smo finančno jamstvo, ki ga poznamo tudi že v Uredbi o ravnanju z električno in elektronsko opremo, je namenjeno kot neke vrste zavarovanja države, v kolikor predpisano ravnanje z odpadnimi nagrobnimi svečami ne bi zagotovili proizvajalci sveč (2 kratnik višine stroškov izvajanja skupnega načrta v preteklem letu- to so stroški zbiranja in obdelave odpadnih nagrobnih sveč).

Aktivnosti v letu 2018/2019

- ❖ Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur.l. RS, št. 84/06, 106/06, 110/07, 67/11, 68/11 – popr., 18/14, 57/15, 103/15, 2/16 – popr., 35/17, 60/18 in 68/18)
- ❖ Zakon o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami (ZIURKOE)

Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (68/18)

- ❖ Podpisano je 35 tripartitnih pogodb (IJS-izvajalec obdelave - MOP)
- ❖ Skupno 10.800 t KOE
- ❖ V skupni vrednosti 1,15 mio EUR

ZIURKOE

- ❖ 29. 12. 2018 veljavnost zakona
- ❖ Skupna ocenjena vrednost javnega naročila 2,4 mio EUR
- ❖ Količine ocenjene na podlagi inšpekcijskih pregledov in na podlagi anket IJS
- ❖ IRSOP opravil preglede pri IJS/označili OE in ONS - do 24. 1. 2019 označeno
 - ❖ 13.700 t KOE
 - ❖ 696 t ONS

Realizacija javnega razpisa interventnega zakona

- ❖ Podpisane pogodbe - 4.200,84 t
- ❖ Prejete ponudbe- izbira poteka - 5.106,67 t
- ❖ KOE ponudbe ni - 4.393,40 t
- ❖ ONS ponudbe ni - 695,96 t

- ❖ Odvoz ONS in KOE – 14.396,87 t

Težave pri izvajanju ROP

Pri izvajanju predpisov, kjer je bila uveljavljena ROP se soočamo s težavami, ki so posledica:

- ❖ **obstoječega pravnega okvira sistema ravnanja z odpadki in pomanjkljive vključitve načela ROP v ta okvir, s parcialnimi rešitvami,**
- ❖ **pomanjkljivega institucionalnega okvirja za delovanje tega principa in**
- ❖ **nezadostnega nadzora.**

Nujna učinkovita rešitev težav je edino sistemska.

„Nepravi“ nosilci ROP

Nezadostna oziroma celo neustrezna opredelitev nosilcev skupnega sistema ROP

- ❖ ne izhajajo iz primarnega javnega interesa varstva okolja izpolnjevanja obveznosti proizvajalcev,
- ❖ dopušča nosilcem izvajanje načela ROP zaradi svojih poslovno-ekonomskih interesov,
- ❖ v osnovi dopušča in generira konflikt interesov v okviru izvajanja svojega poslanstva in v odnosu z ostalimi nosilci.

Nosilci ROP – praksa EU

Praviloma so

- ❖ nosilci zgolj proizvajalci ali njihova združenja,
- ❖ opredeljeni kot nepridobitna dejavnost.

❖ Možnosti so

- ❖ centralizirano - en nosilec ali
- ❖ dopuščanje tekmovalnosti - več nosilcev.

En nosilec ROP:

OE:	BG, CY, CZ, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT.
OPB in OA:	CY, CZ, DE, ES, HR, LT, LV, MT, NL, SK.
OEE0:	BE, CY, DK, LT, LU.
IV:	BE, DK, ES, GR, IT, LU, LV, PL, PT, SK.

ROP v pravnem redu RS

Osem uredb, ki uvajajo ROP za naslednje tokove odpadkov:

- ❖ odpadno embalažo (+/-),
- ❖ odpadno električno in elektronsko opremo (+),
- ❖ odpadna fitofarmacevtska sredstva, ki vsebujejo nevarne snovi,
- ❖ odpadne baterije in akumulatorje (+),
- ❖ odpadne nagrobne sveče,
- ❖ odpadna zdravila,
- ❖ izrabljene gume,
- ❖ izrabljena vozila (+).

+ zahteva za ROP izhaja iz zakonodaje EU,

+/- zahteva za ROP izhaja delno iz zakonodaje EU, v praksi izvajanje večinoma kot ROP, od 2023 zahteva zakonodaje EU.

Direktivo o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje

- ❖ Evropski parlament je sprejel direktivo 27. 3. 2019
- ❖ Direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.
- ❖ Države članice moramo direktivo v nacionalne predpise prenesti najkasneje do dveh let po začetku veljavnosti. Torej v letu 2021.
- ❖ **MOP bo pripravil predpise za ukinitvev plastičnih izdelkov za enkratno uporabo prihodnje leto.**

Cilj direktive

- ❖ Glavni cilj predloga te direktive je preprečiti nastajanje in zmanjšati količino morskih odpadkov iz plastike iz plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, z dopolnjevanjem ukrepov, ki so že predvideni v okviru strategije EU za plastiko.
- ❖ Sheme razširjene odgovornosti proizvajalcev, kar pomeni, lastniki blagovnih znamk bodo plačali za stroške ravnanja z odpadki, čiščenje in ukrepe ozaveščanja za nekatere plastike za enkratno uporabo.

Glavne točke glede PET

- ❖ uporaba recikliranega PET v steklenicah za pijače: 25 % leta 2025, 30 % do leta 2030,
- ❖ ločen cilj zbiranja za PET steklenice za pijače: 77 % leta 2025, 90 % leta 2029,
- ❖ zahteva glede zasnove vsebnikov za pijačo: pritrjeni pokrovčki (s prostornino do treh litrov),
- ❖ zmanjšanje porabe posode za hrano iz plastike (vključno s PET) , kot so zabojniki za hitro prehrano, s pokrovčkom ali brez njega, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnjo porabo na kraju samem ali za odvoz, in je pripravljena zaužiti brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje ali segrevanje.
- ❖ Natančne cilje morajo sprejeti države članice.

Prepovedani proizvodi

- ❖ plastični jedilni pribor (vilice, noži, žlice in palčke),
- ❖ plastične krožniki,
- ❖ plastične slamice,
- ❖ posode za živila, izdelane iz ekspandiranega polistirena, kot so škatle za hitro prehrano, s pokrovom ali brez njega, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnjo zaužitje na kraju samem ali za odvoz, in je pripravljena za uporabo brez nadaljnjega pripravo, kot je kuhanje, kuhanje ali ogrevanje,

Prepovedani proizvodi

- ❖ posode za pijače iz ekspandiranega polistirena,
- ❖ skodelice za pijače iz ekspandiranega polistirena,
- ❖ izdelki iz plastike, razgradljive z okso oksidacijo (saj prispevajo k mikro plastičnemu onesnaževanju in negativno vplivajo na recikliranje običajne plastike,
- ❖ bombažne palčke iz plastike.

Proizvodi, za katere bo treba zmanjšati porabo

- ❖ posode za živila, s pokrovom ali brez njega, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnjo porabo na kraju samem ali za odnašanje, in je pripravljena za uporabo brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje,
- ❖ lončki za pijače, vključno z njihovimi pokrovi.

Oznake za obveščanje potrošnikov

- ❖ Direktiva tudi določa oznake za obveščanje potrošnikov o ustreznih možnostih ravnanja z odpadki za proizvod ali način odstranjevanja odpadkov ter prisotnost plastike v proizvodu in posledičnem negativnem vpliva smetenja ali drugega neustreznega odstranjevanja odpadnega proizvoda na okolje:
- ❖ higienski vložki, tamponi in aplikatorji tamponov,
- ❖ vlažilni robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo,
- ❖ tobačni izdelki s filtri in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki,
- ❖ lončki za pijačo

Lahke plastične vrečke

- ❖ Okoljski cilji glede potrošnje lahkih plastičnih nosilnih vrečk
- ❖ letna raven potrošnje naj ne bi presegala 90 lahkih plastičnih nosilnih vrečk na osebo do konca leta 2019 in 40 takih vrečk na osebo do konca leta 2025.
- ❖ Vrečke na blagajnah ne smejo biti brezplačne (izjeme zelo lahke plastične nosilne vrečke za nepredpakirana živila varnost živil).
- ❖ Kampanija “Imam svojo vrečko“
- ❖ Iz podatkov za leto 2018 je razvidno, da je bilo na trg danih 73 lahkih plastičnih nosilnih vrečk na prebivalca.

Podpis dogovora/kodeksa s Trgovinsko zbornico Slovenije

- ❖ S tem bomo potrošniki skupaj s trgovinskimi centri prispevali k manjši uporabi plastike in k varovanju okolja. Trgovci, ki bodo pristopili k temu kodeksu, se prostovoljno zavezujejo, da na blagajnah svojih maloprodajnih mest od 1. 9. 2019 potrošnikom ne bodo prodajali naslednjih plastičnih nosilnih vrečk:
 - **lahkih plastičnih nosilnih vrečk**, ki so izdelane iz originalnega granulata z debelino stene manj kot 50 mikronov in
 - **in recikliranih plastičnih nosilnih vrečk**, ki niso namenjene večkratni uporabi in niso izdelane iz recikliranih materialov - reciklatov, katerih masni delež v posamezni vrečki predstavlja najmanj 80 % vsebnosti reciklata ter niso označena s piktogramom, iz katerega je razvidno, da gre za najmanj 80 % vsebnost reciklata

Nadaljevanje...

- ❖ Dogovori s Turistično zbornico Slovenije
- ❖ Dogovori s osnovnimi in srednjimi šolami

Še informacija o ostali okoljski zakonodaji

- ❖ **Zakon o ohranjanju narave**
- ❖ **Zakon o varstvu okolja**
- ❖ **Dolgoročna strategija do 2050**
- ❖ **Uredba o skladiščenju trdnih odpadkov**
- ❖ **Nacionalni program varstva okolja.....**

Hvala za pozornost!